

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

[REDACTED]
Gemeente Nuenen
Jan van Schijvelaan 2
5671 CK NUENEN

Kenmerk: [REDACTED] Datum: 4 juli 2024
Behandeld door: [REDACTED] E-mail: [REDACTED]@ggdgmv.nl
Onderwerp: Gezondheidskundige beoordeling bodemonderzoek Volkstuinencomplex Wettenseind in Nuenen-West

Geachte [REDACTED]

Aanleiding

Op 24 juni 2024 heeft u Team Gezondheid, Milieu & Veiligheid (GMV) van de 3 GGD'en in Brabant het nader en aanvullend bodemonderzoek Nuenen-West (fase 2a); volkstuinencomplex (kenmerk: 2400346TB-03, versie 0) voorgelegd. U wilt weten of er sprake is van gezondheidsrisico's voor zowel het huidige gebruik als volkstuin als het toekomstige gebruik als woonwijk (wonen met (moes-)tuin).

Situatie bodemverontreiniging

Op de locatie van het huidige volkstuinencomplex is een bodemonderzoek uitgevoerd, omdat er op deze plek in de toekomst een woonwijk wordt gebouwd. Er zijn verschillende stoffen in verhoogde concentraties aangetroffen:

- **Asbest:** Op de gemeenschappelijke paden zijn in een aantal sleuven (SL01, SL02, SL05 en SL08) verhoogde asbestconcentraties aangetroffen. Voor SL01 en SL02 is vanaf respectievelijk 40 en 20 cm onder het maaiveld een verhoogde asbestconcentratie gemeten. In de laag erboven is geen verhoogde asbestconcentratie gemeten. In SL05 en SL08 is in de bovenste 20 cm onder het maaiveld een verhoogde asbestconcentratie aangetroffen.
- **Zware metalen:** Er zijn verhoogde meetwaarden aangetroffen voor o.a. koper, lood en zink. Voor de humane gezondheid is alleen lood relevant. In boorpunt B01 is op een diepte van 60 tot 100 cm onder het maaiveld een verhoogde loodconcentratie (860 mg/ kg d.s.) gemeten. Dit boorpunt ligt onder/naast het gemeenschappelijke pad. De wettelijke interventiewaarde voor lood van 530 mg/kg (wonen met tuin) biedt onvoldoende bescherming voor de gezondheid van jonge kinderen. De GGD hanteert daarom strengere gezondheidskundige risicowaarden¹ voor lood in bodem. Voor het bodemgebruik wonen met tuin is er sprake van voldoende bodemkwaliteit bij een gezondheidskundige risicowaarde onder dan 90 mg/kg.

¹ [Toelichting lood in bodem en gezondheid | RIVM](#)

- PFAS: In de 4 mengmonsters (4,0; 4,7; 3,4; 4,6 µg/kg d.s.) zijn licht verhoogde waarden van PFOS (één van de stoffen in de groep PFAS) aangetroffen. Deze waarden zijn alleen relevant in het licht van wonen met moestuin (humane risicogrenswaarde PFOS van 2,4 µg/kg d.s.). De aanname daarbij is dat gebruikers levenslang elke dag vrijwel hun volledige groente en fruit consumptie uit de eigen moestuin halen. De risicogrenswaarde voor wonen met tuin ligt voor PFOS op 29 µg/kg d.s. Bij deze risicogrenswaarde wordt rekening gehouden met af en toe consumptie van groente en fruit uit eigen tuin.

Conclusies en adviezen

Uit de resultaten van het bodemonderzoek volgt dat:

- *Asbest huidig*: De verhoogde asbestconcentraties aan de oppervlakte van het gemeenschappelijke pad geven geen extra gezondheidsrisico's bij het volkstuingebruik ten opzichte van de achtergrondconcentratie asbestvezels die in de buitenlucht aanwezig is.
- *Asbest toekomstig*: De GGD vindt het belangrijk dat mensen niet direct in contact kunnen komen met asbestvezels en dat iedere bekende blootstelling zo veel als mogelijk voorkomen wordt. Voor het geschikt maken van de bodem voor toekomstig gebruik verwijst de GGD naar de geldende wet- en regelgeving.
- *Zware metalen huidig*: De verhoogde meetwaarde lood ligt niet in een volkstuin, maar op meer dan 60 cm diepte onder/naast het gemeenschappelijke pad. Daardoor is het niet mogelijk om in contact te komen met de door lood verontreinigde bodem en geeft het geen gezondheidsrisico's.
- *Zware metalen toekomstig*: Streef naar een voor gezondheidkundig voldoende bodemkwaliteit van onder de 90 mg/kg voor het bodemgebruik van wonen met tuin en onder de 100 mg/kg voor plaatsen waar kinderen spelen.
- *PFAS huidig*: Bij volkstuinen die in gebruik zijn als siertuin of kleine moestuin is er geen sprake van gezondheidsrisico's. In het geval iemand de bodem gebruikt als moestuin waar het hele jaar de dagelijkse hoeveelheid groente en fruit uit wordt gegeten, kan het zijn dat de inname van PFOS in combinatie met de achtergrondblootstelling boven de gezondheidkundige grenswaarde komt. Dat betekent dat het risico niet nul is, al verwacht de GGD bij deze bodemconcentraties geen gezondheidseffecten als gevolg van consumptie uit de moestuin.
- *PFAS toekomstig*: De aangetroffen concentraties geven geen risico bij gebruik van bodem voor wonen met tuin. Ook niet als uit die tuin af en toe groenten en fruit gegeten worden. In lijn met het advies van Tritium adviseert de GGD om nader te bekijken waar de tuinen komen te liggen en of het waarschijnlijk is dat een tuin gebruikt kan gaan worden als grote moestuin.

Gezondheid, Milieu en Veiligheid Brabant

De GGD adviseert om de volkstuingebruikers te informeren over bovenstaande conclusies over het huidige gebruik. Meer informatie over asbest, lood en PFAS voor bewoners is te vinden op de website ggdleefomgeving.nl. Als die informatie niet voldoende antwoord geeft, dan kunnen volkstuingebruikers contact opnemen met Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid, telefoonnummer 088-6392807 of milieu@ggdgmv.nl.

Als u nog vragen heeft over de bevindingen of adviezen, kunt u contact met ons opnemen via telefoonnummer 088-6392807.

Met vriendelijke groet

Adviseur Milieu en Gezondheid, M.Sc